

به یاد استاد...

مهستی بحرینی

از آن دریا هزاران شاخ شد هر سوی و جویی شد
به باغ جان هر خلقی کند آن جو کفایت‌ها
مولانا جلال‌الدین

همزمان با دگرگونی‌هایی که در پایان جنگ جهانی دوم در ایران رخ داد و با آغاز عصری نوین در زندگی سیاسی و اجتماعی ایرانیان، زندگی فرهنگی آنان نیز دستخوش تغییر شد. هنرمندان به طور عام، و از آن جمله شاعران و نویسندگان، پای در عرصهٔ مدرنیته نهادند و با آفرینش آثاری نو، دریچه‌ای رو به هنر و ادب غرب گشودند. از سویی، مترجمان نیز دست به ترجمهٔ آثار برگزیده ادبیات جهان، به ویژه شاهکارهای ادبیات غرب زدند و خوانندگان مشتاق را با این گونه آثار آشنا کردند. رضا سید حسینی از جمله پیش‌کسوتانی بود که ترجمهٔ نوین را در کشور ما بنیاد نهادند و نه تنها به معرفی آثار ارزشمند ادبیات داستانی کشورهای دیگر پرداختند بلکه راه و روش تازه‌ای نیز در ترجمه ابداع کردند که بازتاب آن را بیش از هر چیز می‌توان در عرصهٔ زبان مشاهده کرد و به جرأت می‌توان گفت که روند تحول زبان فارسی معاصر را باید به ویژه در ترجمه‌های کسانی همچون سید حسینی و چند تن دیگر از آغازکنندگان این کار جستجو کرد. سید حسینی حق بزرگی بر گردن نسل خود و نسل‌های پس از خود داشت و امروزه در میان مترجمان کمتر کسی را می‌توان یافت که مستقیم یا غیرمستقیم، از او تأثیر نپذیرفته باشد. دربارهٔ کتاب ارجمند او «مکتب‌های ادبی» که از مهم‌ترین کتاب‌های پنجاه سال اخیر، در زمینه تاریخ ادبیات است بسیار گفته و نوشته‌اند و نیازی به تکرار آن نیست. همچنین کار سترگ بر گردان فرهنگ آثار که به همت او و با همکاری تنی چند از مترجمان نامدار انجام گرفت، مستغنی از تعریف است. سید حسینی بیشترین سالهای عمر پربار خود را صرف پرورش ذوق جوانان و آشنایی آنان با آثار ارزشمند ادبیات داستانی جهان کرد. خوشبختانه کوشش‌های او ثمر داد و امروز مترجمان بسیاری را می‌بینیم که راهش را دنبال می‌کنند. روانش شاد و یادش گرامی باد. [۱]